

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610- 62
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

12.06.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 09/04/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1608670 sayılı yazınız.
b) 12/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1626832 sayılı yazınız.
c) 14/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1628918 sayılı yazınız.
ç) 21/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630684 sayılı yazınız.
d) 22/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1632619 sayılı yazınız.

7/26218 GK 137

7/27793 GK 158

7/27797

7/27906 GK 161

7/27909

7/28141 GK 16

7/28144-28145

7/28150

7/28248 - GK 163

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen İzmir Milletvekili Hüsmen KIRKPINAR'ın 7/26218, Hatay Milletvekili Lütfi KAŞIKÇI'nın 7/27793, Mersin Milletvekili Mehmet Emin EKMEN'in 7/27797, Diyarbakır Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/27906, Hatay Milletvekili Nermin YILDIRIM KARA'nın 7/27909, Çanakkale Milletvekili Rıdvan UZ'un 7/28141, Balıkesir Milletvekili Burak DALGIN'ın 7/28144, Kocaeli Milletvekili Lütfü TÜRKKAN'ın 7/28145, Edirne Milletvekili Ahmet Baran YAZGAN'ın 7/28150 ve Edirne Milletvekili Ediz ÜN'ün 7/28248, esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (39 Sayfa)

ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ RIDVAN UZ'UN 7/28141 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Millî Eğitim Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı'nın 1. Amaç'ı; "Temel eğitimde fırsat eşitliği ve eğitime erişimin sağlandığı, öğretim süreçleri ve eğitim ortamlarının etkin kullanıldığı bir ekosistem inşa ederek öğrencileri çağın gerektirdiği evrensel yeterliliklere sahip, millî ve manevi değerleri benimsemiş sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetiştirmek" olarak belirlenmiştir. Bu amacın hayata geçirilmesinde "İlkokul ve ortaokulda öğrenme kayıplarını azaltmaya yönelik destekleyici mekanizmalar güçlendirilecektir." şeklinde ifade edilmiştir. Bu hedefi gerçekleştirmeye yönelik izlenecek stratejiler içinde özellikle öğrencilerin devamsızlık nedenlerinin analiz edilerek ailelere yönelik bilgilendirme çalışmalarının yapılması planlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı'nın 2. Amaç'ı ise "Çağın ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandıran, teknolojiyi üreten, tarih bilinci ve bilim aracılığıyla geleceği kurgulayan, nitelikli insan kaynağı yetiştiren, ekonomiye katkı sunan, değerleriyle bireyi hayata hazır kılan, empati ve nezaket kazandıran bir ortaöğretim yapısı ile öğrenciler yetiştirmek." olarak belirlenmiştir. Bu amacın hayata geçirilmesi kapsamında "Öğrencilerin yetkinliklerini ve niteliklerini geliştirmeye yönelik bireysel özellikleri de dikkate alınarak yapılacak çalışmalarla devamsızlık ve sınıf tekrarları azaltılacak ve eğitime katılımları artırılacaktır." hedefi belirlenmiştir. Hedefi gerçekleştirmeye yönelik stratejiler arasında; "Öğrencilerin ortaöğretime katılımlarının artırılmasına, devamsızlık ve sınıf tekrarlarının azaltılmasına ve örgün eğitim içinde kalmalarına yönelik çalışmaların yapılması", "Ortaöğretimde öğrencilerin akademik, bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif faaliyetler ile sosyal sorumluluk programı kapsamındaki çalışmalara katılımlarının sağlanması" hususları yer almaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanan, 2025 yılında başlayan ve üç yıl sürmesi planlanan "Temel Eğitimde Devamsızlığın Azaltılması Projesi" kapsamında:

- Mevzuat ve alan yazını kapsamında devamsızlık tanımının analizi ve politika önerilerinin değerlendirilmesi,
- e-Okul üzerinde devamsızlık sayı/oranlarının il/ilçe/okul bazında analizi,
- İllere özgü sorun ve ihtiyaçların belirlenmesi,
- Sorunlara özgü faaliyet alanlarının belirlenmesi,
- İşbirliğine ihtiyaç duyulacak kurum/kuruluşların belirlenmesi,
- 81 ile özgü yerel katılımcıların desteğiyle eylem planlarının hazırlanması,
- Geliştirilen eylem planlarının izlenmesine yönelik internet tabanlı izleme modülünün geliştirilmesi,
- Geliştirilen eylem planları doğrultusunda bir model önerisi hazırlanması,
- Öğretmen, okul idarecileri, aile ve diğer paydaşlara yönelik eğitim içerikleri hazırlanması,
- Öğretmen, okul idarecileri, aile ve okulun diğer paydaşlarına yönelik elektronik içeriklerin hazırlanması,
- Geliştirilen öğretmen/aile elektronik içeriklerinin bakanlığımız platformlarında (EBA/ÖBA/HEMBA) yayınlanması planlanmaktadır.

27 Nisan 2024 tarihli ve 2024/5 sayılı "Mevsimlik Tarım İşçileri" konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nin "Eğitim hizmetleri" başlıklı 3'üncü maddesinde eğitim hizmetlerine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığımızca 06.08.2024 tarihinde yayımlanan "Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Aile Çocuklarının

Eğitime Erişimi” konulu 2024/52 sayılı Genelge ile mevsimlik tarım işçisi aile çocuklarının eğitime erişimlerine yönelik tüm iş ve işlemler tanımlanmıştır. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından 19-21 Ağustos 2024 tarihlerinde ilgili Genelge’de belirtilen “İl Eylem Planları”nın hazırlanmasına yönelik “Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarının Eğitime Erişimi Eylem Planları Hazırlık Çalıştayı” düzenlenmiştir. Ayrıca 2024/52 sayılı Genelge kapsamında Bakanlık taşra teşkilatı tarafından mevsimlik tarım işçisi çocuklarına yönelik daimi ikametgâhlarına döndüklerinde il/ilçe/okul temelli tespitler ve planlamalar yapıldıktan sonra telafi/yetiştirme eğitimleri yapılacaktır.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişimlerinin artırılması amacıyla Türkiye’nin farklı illerinde pansiyonlu özel eğitim okulları açılmaktadır. İşitme, görme ve bedensel yetersizliği olan öğrencilerimizin öğrenim gördüğü özel eğitim okulları bünyesindeki pansiyonların gelişen ve değişen teknolojik cihazlarla donatılması, ilgili pansiyonların gerek fiziki ortamlarının gerekse eğitim ortamlarının iyileştirilmesi, öğrencilerin dinlenme, ders çalışma, beslenme, spor, temizlik ve sağlık ihtiyaçlarının daha iyi karşılanması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda “Özel Eğitim Okul Pansiyonlarının İyileştirilmesi ve Geliştirilmesi Projesi” hazırlanarak Türkiye genelindeki 34 pansiyonlu özel eğitim okulda bulunan iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Okul öncesi eğitime erişimde fırsat eşitliği sağlamak için nüfusu az ve dağınık olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliği’nde yapılan değişikliklerle bir yerleşim yerinde ana sınıfı açılması için gerekli olan çocuk sayısı 10’dan 5’e düşürülmüş, böylelikle 2.000 köyde yaklaşık 20.000 çocuk eğitimle buluşturulmuştur.

Kapsayıcı bir bakış açısıyla her çocuğa okul öncesi eğitim kurumuna erişim fırsatı sunmak amacıyla okul öncesi eğitimde, uzak ve seyrek nüfuslu yerleşim yerlerinde alternatif erişim modelleri de uygulanmaktadır. “Gezici Öğretmen Sınıfı” modelinde bir öğretmen birden fazla yerleşim yerine giderek oradaki çocuklara eğitim vermektedir. “Taşıma Merkezi Ana Sınıfı” modelinde bir çocuğun okul servisi ile rehber personel eşliğinde taşınarak eğitim alması sağlanmaktadır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında 10 ilde 54 köy ve 314 çocuk ile 19 gezici öğretmen sınıfı, 17 il 249 köy 1349 çocuk ile 66 taşıma merkezi ana sınıfı uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca okulsuz yerleşim yerlerindeki çocuklar için içerisinde 53 farklı eğitim materyali bulunan “Benim Oyun Sandığım” setinin teslim edilmesi ve bir okul öncesi öğretmeni ile okul müdürünün çocuklara düzenli ev ziyareti gerçekleştirmesi yoluyla ev temelli bir erişim modeli uygulanmaktadır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında 700 adet “Benim Oyun Sandığım” seti okulsuz yerleşim yerlerindeki çocuklara ulaştırılmıştır. Ders yılı içerisinde okula gidemeyen çocuklar için 2023-2024 eğitim öğretim yılı yaz döneminde esnek zamanlı bir uygulama olan yaz eğitimi uygulaması ücretsiz olarak yapılmıştır.

Yatılı Bölge Ortaokulları Gelişim Projesi ile Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak eğitim öğretim hizmeti veren yatılı bölge ortaokullarının fiziki, sosyal-kültürel ve akademik yönden iyileştirilmesi ve bu okulların çağın gerektirdiği koşullara göre yeniden tasarlanması amacıyla Temel Eğitim Genel Müdürlüğünce yürütülen çalışmalar kapsamında yatılı öğrencilerin yüksek yararı gözetilerek pansiyonların fiziki koşullarının iyileştirilmesine öncelik verilmekte, bu kapsamda yatılı bölge ortaokullarımızda 19.342 öğrencimiz pansiyon hizmetlerinden yararlandırılmaktadır.

Soru önergesinde Resmî İstatistik Programı kapsamında talep edilen veriler; Bakanlığımızın “<https://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>” internet adresinde yayımlanan Millî Eğitim Örgün Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim adlı yayımda yer alan “1.15 Özel eğitim kurumlarında okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı” başlıklı tabloda yer almaktadır.

Eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacı 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Açıktan ve nakil suretiyle atama sayıları" başlıklı 11'inci maddesi uyarınca 2016 yılından itibaren Bakanlığımıza kullanım izni verilen öğretmen kadroları çerçevesinde sözleşmeli öğretmen istihdamı ile karşılanmaktadır. Kontenjanlar ise öncelikle öğretmen istihdamında güçlük çekilen ve kalkınmada birinci öncelikli yerler olmak üzere, ihtiyaç olan alanlarda illerin doluluk oranları dikkate alınarak belirlenmekte ve bu planlamada ülke genelinde dengeli öğretmen dağılımı esas alınmaktadır. Özel Eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için hazırlanan Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP), öğrencinin bireysel ihtiyaçları, ilgi alanları ve gelişim düzeyi doğrultusunda planlanır ve uygulanır. Bu programların etkinliği, düzenli takip ve değerlendirme süreçleriyle sağlanır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP), özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin takip ettikleri program esas alınarak gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve performansları doğrultusunda hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programı olarak tanımlanmaktadır. Özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik BEP uygulaması, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir ve bireyselleştirilmiş eğitim programları (BEP) yılda en az bir kez gözden geçirilmektedir. Ancak öğrencinin gelişim durumu, ihtiyaçları ve eğitim ortamındaki değişiklikler dikkate alınarak bu değerlendirmeler daha sık da yapılabilmektedir. Özellikle öğrencinin performansında belirgin değişiklikler gözlemlendiğinde veya eğitim hedeflerinde güncelleme ihtiyacı doğduğunda, BEP'in revize edilmesi önerilir.

BEP'in izlenmesi ve değerlendirilmesinde aşağıdaki kriterler ön plandadır:

- Öğrencinin Eğitsel Performansı: Akademik başarı, sosyal beceriler ve iletişim yetenekleri gibi alanlardaki ilerlemeler değerlendirilir.
- Hedeflere Ulaşma Durumu: BEP'te belirlenen kısa ve uzun vadeli hedeflere ne ölçüde ulaşıldığı analiz edilir.
- Öğretim Yöntemleri ve Materyallerin Etkinliği: Kullanılan öğretim stratejileri ve materyallerin öğrencinin öğrenme sürecine katkısı gözden geçirilir.
- Destek Hizmetlerinin Uygunluğu: Öğrenciye sunulan destek hizmetlerinin (rehberlik, özel eğitim, terapi vb.) yeterliliği ve etkinliği değerlendirilir.
- Aile ve Öğretmen Geri Bildirimleri: Öğrencinin gelişimi hakkında aile ve öğretmenlerin gözlemleri ve önerileri dikkate alınır.

BEP, okulda oluşturulan BEP Geliştirme Birimi tarafından hazırlanır ve uygulanır. Bu birim; okul müdürü veya müdür yardımcısı başkanlığında, öğrencinin sınıf öğretmeni, alan öğretmenleri, rehber öğretmen/psikolojik danışman, veli ve gerektiğinde diğer uzmanlardan oluşur. Öğrencinin de bu sürece katılımı teşvik edilir.

BEP'in uygulanması sırasında, belirlenen hedeflere ulaşma durumu düzenli olarak izlenir ve değerlendirilir. Gerekli görüldüğünde, BEP üzerinde güncellemeler yapılır. Bu süreçte, aile ile sürekli iletişim halinde olunması ve iş birliği içinde çalışılması önemlidir.

Özel gereksinimli bireylerin ihtiyaçlarına yönelik çalışmalara, Bakanlığımızın 2024-2028 Stratejik Planı'nda yer verilmiştir. Bu konuda sorumlu birim olarak tanımlanan Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün amaç, hedef ve stratejileri şunlardır:

Amaç 4: Farklılıkları dikkate alan bir özel eğitim ve rehberlik anlayışıyla öğrencilerin, eğitim ve yaşam süreçlerindeki potansiyellerini en üst düzeye çıkaracak ve özel gereksinimli bireylerin toplumla bütünleşmelerini sağlayacak bilgi ve beceriler ile ilgi ve yetenekleri doğrultusunda gelişimlerini destekleyecek fiziki, beşerî ve teknolojik imkânları artırmak.

Hedef 4.1: Öğrencilerin bireysel özelliklerine ve öğrenme ihtiyaçlarına uygun fiziksel ve beşerî iyileştirmeler sağlanarak eğitime erişimleri artırılacaktır.

S-4.1.1 Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin öğrenim gördüğü pansiyonu bulunan özel eğitim okullarındaki barınma hizmetlerinin kalitesi iyileştirilecektir.

S-4.1.2 Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren öğrencilere yönelik bilgi, beceri, tutum ve farkındalık kazandırmak için ilgili tüm paydaşlara (öğretmenler, okul yöneticileri, il/ilçe MEM şef ve şube müdürleri ve aileler) çevrim içi veya yüz yüze eğitimler verilecektir.

S-4.1.4 Kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının yürütüldüğü okullarda özel eğitim hizmetlerinin koordinasyonunun sağlanmasına yönelik çalışmalar (mevzuat düzenlemeleri, kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının yürütüldüğü okullarda özel eğitim öğretmeni normu sağlanması vb.) yürütülecektir.

S-4.1.5 Tarama ve eğitsel tanı amacıyla kullanılmak ve hizmet ihracı yapmak üzere standart yerli ölçme araçları hazırlanacaktır.

Hedef 4.2: Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin kendi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda sosyal ve akademik gelişimleri desteklenecektir.

S-4.2.1 Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere ve ailelerine yönelik özel eğitim materyalleri ve dijital özel eğitim platformlarına ilave içerikler geliştirilecek ve var olanlar güncellenecektir.

S-4.2.4 Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerle olağan gelişim gösteren öğrencilerin birlikte yer alacakları sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin standart olarak düzenlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

S-4.2.5 Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen eğitimlerin eşitlik, erişilebilirlik ve kapsayıcılık bağlamında niteliğini artırmaya yönelik mevzuat düzenlemeleri yapılacak ve özel eğitim destekleri devam ettirilecektir.

Hedef 4.3: Akademik, sosyal, duygusal ve mesleki gelişim alanlarında sunulan rehberlik hizmetleri desteklenecektir.

S-4.3.3 Gelişimsel, önleyici ve iyileştirici psikososyal destek çalışmaları kapsamında öğrencilere yönelik düzenlenen eğitimler yaygınlaştırılacaktır.

S-4.3.4 Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yaygınlığı ve ulaşılabilirliğini artırmak amacıyla öğrencilerin kişisel verilerine ilişkin dijital veri güvenliği hususu dikkate alınarak hizmetlerin dijitalleştirilmesi sağlanacaktır.

Hedef 5.1: Eğitim öğretim programları çağın gerektirdiği beceriler, güncel gelişmeler, Türkçenin doğru ve güzel kullanımını destekleyecek şekilde millî-manevi değerler temelinde çocukların seviyesine uygun şekilde güncellenecek, e-İçeriklerle bir bütün olarak sunulan ders kitapları ve eğitim araçları hazırlanması sağlanacaktır.

S-5.1.1 Öğretim programlarının kazanım ve açıklamaları, kök değerlerimizle ilişkilendirilecek ve eğitim içeriği değerler eğitimi pekiştirecek şekilde tasarlanacak, Türkçenin doğru ve güzel kullanımının artırılması ve öğrencilerin söz dağarcığının geliştirilmesi sağlanacaktır.

S-5.1.2 Ders kitapları ve eğitim araçları millî, manevi ve kültürel değerleri daha fazla yansıtacak nitelikte yazılı, görsel ve elektronik içeriklerle desteklenerek öğrenmeyi kolaylaştırıcı etkileşimli e-İçerikler ile zenginleştirilecektir.